

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІСОВОГО НАСІННИЦТВА»

Ступінь вищої освіти – Магістр

Спеціальність - 205 «Лісове господарство»

Освітня програма - «Лісове господарство»

Рік навчання - 1, семестр – 2

Форма навчання – денна, заочна

Кількість кредитів ECTS - 5

Мова викладання – українська

Лектор дисципліни
Контактна
інформація лектора
(e-mail)
URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

Чорнобров Оксана Юріївна, к.с.-г.н., старший викладач
кафедра відтворення лісів та лісових меліорацій
корпус 1, к. 125, тел. (044) 527-87-47
e-mail: o_chornobrov@nubip.edu.ua
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view?id=5311>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальних матеріалів дисципліни полягає в оволодінні студентами нормативно-правовою базою лісового насінництва та вмінням впроваджувати у лісокультурне виробництво насіння підвищеного генетичного рівня з цінними спадковими властивостями та високою посівною здатністю для створення високопродуктивних і високоякісних поколінь лісу.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі лісового та мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК): ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

спеціальні (фахові) компетентності (СК): СК 2. Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства. СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни: РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень. РН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання. РН 8. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології. РН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2 семестр				
Модуль 1. Теоретичні аспекти лісового насінництва				
Тема 1. Лісове насінництво: значення, сучасний стан та перспективи / Основні терміни та визначення.	3 / 2	Розуміти місце та значення дисципліни в підготовці фахівця. Знати сучасний стан, проблеми, перспективи та завдання лісового насінництва в Україні та світі. / Знати основні терміни та визначення.	Виконання лабораторної роботи 1	5
Тема 2. Нормативно-правова база лісового насінництва / Вивчення основних законів України, що регулюють відносини у галузі насінництва / Аналізування державного управління у сфері насінництва та розсадництва.	4 / 2 / 2	Знати загальну структуру нормативно-правової бази України. Вміти аналізувати основні положення міжнародних нормативно-правових актів / Знати основні закони України, що регулюють відносини у галузі насінництва / Проаналізувати державне управління у сфері насінництва та розсадництва.	Виконання лабораторної роботи 2 Виконання лабораторної роботи 3	5 5
Тема 3. Сучасні категорії насіння посівного призначення, їх характеристика, переваги та перспективи використання / Вивчення структури, основних положень, сфери дії та використання закону України «Про насіння і садивний матеріал».	4 / 2	Знати класифікацію насіння посівного призначення. Розрізняти сортові категорії насіння лісових деревних рослин / Знати структуру, основні положення, сферу дії та використання закону України «Про насіння і садивний матеріал».	Виконання лабораторної роботи 4	5

<p>Тема 4. Оформлення, підтримання та використання сортів деревних рослин у Державному реєстрі / Аналізування методики Державної кваліфікаційної експертизи сортів лісових видів рослин на придатність до поширення в Україні.</p>	4 / 2 / 3 / 2	<p>Знати процедуру державної реєстрації прав на сорти рослин та етапи державної науково-технічної експертизи. Розрізняти види прав на сорти деревних рослин. Вміти аналізувати права та обов'язки, пов'язані із сортом рослин. Знати, що таке роялті, ліцензійний договір і примусова ліцензія. / Знати методику Державної кваліфікаційної експертизи сортів лісових видів рослин на придатність до поширення в Україні / Захистити основні положення самостійної роботи 1 (презентація, виступ) / Модульний контроль.</p>	<p>Виконання лабораторної роботи 5</p> <p>Захист самостійної роботи 1</p> <p>Підсумковий тест</p> <p>Відвідування лекцій</p>	<p>10</p> <p>35</p> <p>30</p> <p>5</p>
<p>Всього за 1 модуль</p>				<p>100</p>
<p>Модуль 2. Постійна лісонасіннева база лісотвірних деревних рослин</p>				
<p>Тема 5. Організація постійної лісонасінневої бази на генетико-селекційній основі / Проектування клонових лісонасінневих плантацій.</p>	4 / 2	<p>Вміти аналізувати сучасний стан, проблеми та перспективи постійної лісонасінневої бази України. Розрізняти основні напрями переведення насінництва на генетико-селекційну основу. Знати структуру та організацію ПЛНБ / Вміти проектувати клонові лісонасінневі плантації згідно індивідуального завдання.</p>	<p>Виконання практичної роботи 1</p>	<p>10</p>
<p>Тема 6. Основні методи збереження генофонду деревних рослин / Вивчення впливу пігментації насіння сосни звичайної на масу 1000 насінин.</p>	2 / 2	<p>Знати методи збереження <i>in situ</i>, <i>ex situ</i> та їх класифікацію згідно Міжнародного центру генетичних ресурсів. / Вміти досліджувати вплив пігментації насіння сосни звичайної на</p>	<p>Виконання практичної роботи 2</p>	<p>5</p>

		масу 1000 насінин.		
Тема 7. Лісонасінневі плантації – база насінництва на генетико-селекційній основі / Дослідження дії пігментації насіння сосни звичайної на схожість та енергію проростання. / Визначення сучасних методів одержання нових сортів лісових деревних рослин.	4 / 2 / 2 / 3	Знати класифікацію лісонасінневих плантацій. Вміти аналізувати перспективи використання елітного лісового насінництва на практиці. / Вміти досліджувати дію пігментації насіння сосни звичайної на схожість та енергію проростання. / Знати та розрізняти інноваційні методи одержання нових сортів лісових деревних рослин. / Захистити основні положення самостійної роботи (презентація, доповідь).	Виконання практичної роботи 3 Виконання практичної роботи 4 Захист самостійної роботи 2	5 5 35
Тема 8. Сучасне обладнання для переробки та зберігання насіння / Вивчення основних методів оцінки лісового селекційного матеріалу.	5 / 2 / 2	Вміти визначати головні завдання переробки лісонасінневої сировини. Знати складові технологічної лінії, сучасне обладнання й устаткування та основні вимоги до зберігання і підготовки насіння до сівби. / Відрізняти основні методи оцінки лісового селекційного матеріалу. / Модульний контроль.	Виконання практичної роботи 5 Підсумковий тест Відвідування лекцій	5 30 5
Всього за 2 модуль				100
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із директором інституту)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Відтворення лісів та лісова меліорація в Україні: витоки, сучасний стан, виклики сьогодення та перспективи в умовах антропоцену: монографія / Колектив авторів за заг. ред. С.М. Ніколаєнка. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 317 с.

2. Державний стандарт України (ДСТУ 2980:95). Культури лісові: терміни і визначення. К., 1995. 67 с.

3. Державний стандарт України (ДСТУ 5036:2008). Насіння дерев та кущів. Методи відбирання проб, визначення чистоти, маси 1000 насінин та вологості. К., 2009. С. 2–3.

4. Закон України «Про карантин рослин». Постанова ВР N 3349-ХІІ (3349-12) від 30.06.93, ВВР, 1993, N 34, ст.353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3348-12#Text>

5. Закон України «Про насіння і садивний матеріал». К.: 2012. 26 с. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 13, ст.92) від 26.12.2002 № 411-IV з внесенням змін до закону від 02.10.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-15#Text>.

6. Закон України «Про охорону прав на сорти України». Постанова ВР № 3117- ХІІ від 21.04.93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12#Text>

7. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>

8. Кріозбереження. Колекції та банки генетичних ресурсів рослин. Біотехнологія рослин: підручник. Мельничук М.Д., Новак Т.В., Кунах В.А. К.: Вища освіта, 2003. С. 466–474 с.

9. Лісове насінництво. Дебринюк Ю.М., Калінін М.І., Гузь М.М., Шаблій

І.В. Львів: Світ, 1998. 434 с.

10. Лісове насіння та деревні розсадники: підручник. Логінов Б.Й., Кальной П.Г., Васильченко П.А. К.: УАСГН, 1980. 210 с.

11. Лісовий кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 17 (постанова ВР № 3853-ХІІ від 21.01.94, № 17, ст. 100). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>

12. Лісові культури. Гордієнко М.І., Гузь М.М., Дебринюк Ю.М., Маурер В.М. Львів: Камула, 2005. 608 с.

13. Методика проведення експертизи сортів рослин групи декоративних, ефіроолійних, лікарських, лісових на придатність до поширення в Україні (ПСР); за ред. Ткачик С.О. К., 2014. 130 с.

14. Молотков П.І., Патлай І.М. Методика сортовипробування лісових деревних порід України. К., 1997. 32 с.

15. Насінництво лісових порід. Молотков П.І., Патлай І.М., Давидова Н.І. К.: Урожай, 1989. 230 с.

16. Насіння дерев та кущів. Методи відбирання проб, визначання чистоти маси 1000 насінин та вологості: ДСТУ 5036:2008. К.: Держспоживстандарт, 2008, 9 с.

17. Настанови з лісового насінництва. Лось С.А., Терещенко Л.І., Гайда Ю.І. Харків, 2017. 75 с.

18. Настанови з лісового насінництва. Харків: Мінлісгосп України, 1993. 58 с.

19. Основи генетики й селекції лісових рослин. Яцик Р.М., Гайда Ю.І., Случик В.М. Тернопіль : Підручники і посібники, 2012. 288 с.

20. Рекомендації зі створення лісонасінної бази найперспективніших інтродуцентів деревних рослин. Рекомендації з питань лісового насінництва. Лось С.А., Орловська Т.В., Григор'єва В.Г. Харків, 2008. 34 с.

21. Сучасні технології лісового насінництва та деревного розсадництва: навч. посіб. Маурер В.М., Пінчук А.П., Косенко Ю.І., Бобошко-Бардин І.М. К.: НУБіП України, 2018. 188 с.

22. Сучасні технології лісового насінництва. Методичні вказівки до виконання практичних і лабораторних робіт для студентів ОС «Магістр» за спеціальністю 205 «Лісове господарство». Укладачі: Чорнобров О.Ю., Пінчук А.П., Іванюк І.В., Маурер В.М. К.: РВЦ НУБіП України, 2022. 29 с.